

Posudek bakalářské eseje

Jana Gabrielová „**Kubistická architektura a plastika jako umělá morfologie mimořádnosti s dominantní reprezentační funkcí**“.

Praha: FHS UK, 2008

1) Problém vlastního vymezení tématu a smyslu práce

Návrh tématu bakalářské práce pochází ode mne. Spíše jsem očekával, že dojde k prověření dnes často uplatňovaného „mýtu“ o společenském preferování kubismu nikoliv jako avantgardní destrukce, nýbrž možné výrazu pro progresivní státní emancipační snahy. Tento motiv sledovala práce jen částečně, naopak se ve větší míře věnovala odhalování historických paralel, respektive kontinuity ve vývoji architektury na našem území. Ale i tato modifikace se ukázala jako cenná a přinesla zajímavá shrnutí.

2) Otázka metodičnosti přístupu

Autorka práci rozčlenila do velmi logicky navazujících krátkých konzistentních úseků. V prvním úseku, pojatém jako úvod, představuje vazbu českého kubistického projevu na kubismus francouzský (správně využívá současné postoje ke spojitosti mezi „vizuálním paradigmatem – slohem“ a světonázorovým klimatem doby a společnosti – Francastel) a vymezuje inspirační vzory. V dalším úseku, v první kapitole, si všímá modernistického přístupu při teoretickém budování základů pro obhájení nového výtvarného názoru (ústřední stáří je Janákův Hranol a pyramida). Druhá kapitola sleduje pečlivě vliv teoretických uměleckých postulátů na vznikající artefakty. Významné místo při utváření smyslu pro kubistické pojetí hmoty (konec konců i místo v budování oficiálního státního umění) zaujímal O. Gutfreund, jehož vývoji je věnována také jedna kapitola. Bezesporu velmi důležité bylo pro architekty kubismu i poučení z domácí tradice zprostředkované Z. Wirthem. V poslední kapitole jsou sledovány zvláštnosti poválečného vývoje, které lze dnes pravděpodobně zahrnout pod nadřazené pojetí „art deco“. Práce má jasné a přehledné členění, autorka postupuje rovnoměrně a čtenářsky velmi srozumitelně.

3) Věcné poznámky

V uspořádání jednotlivých kapitol je práce logicky členěna, s dostatečným smyslem pro jejich vzájemnou proporcionalitu. Vzhledem k tomu, že se v závěru autorka vyjadřuje ke společenské „odezvě“ na kubistickou architekturu, očekával bych v hlavním textu víc explicitních důkazů. Nicméně autorka správně hodnotí pozici této architektury v naší národní tradici a připomíná především povzbudivou paralelu odhalenou Z. Wirthem.

Neodhalil jsem žádné vážné prohřešky ve formálních náležitostech práce.

4) Hodnota pramenů a poznámkového aparátu

Použitá literatura dobře vede v patrnosti původní dobové prameny (Worringer, Janák, Gutfreund, Kramář), které většinou získává z nových vydání, jednak prozrazuje příslušný přehled o současné sekundární literatuře, a to domácí i zahraniční (Padrta, Antliff-Leighen, Lukeš-Havlová, Kotrba, O. Novotný, Benešová, Trierová). Pro vytvoření obecného teoretického kontextu zvolila adekvátní posilu (Baleka, Francastel,

Ulrich), což se týká i obecných architektonických souborů (Staňková-Pechar, Benešová). Bohužel se některá citovaná literatura do závěrečného seznamu nedostala (Wirth).

Literatura je zapsána bibliograficky alternativně správným způsobem.

Autorka (až na malou výjimku v začátku) nepovažovala za důležité rozvíjet další paralelní úvahy, proto nebyla využita možnost vytvořit poznámkový aparát. Odkazy na literaturu jsou zaneseny do samotného textu. Jistě by však šlo zajistit lepší propojení textu a obrazové části.

Hodnota obrazových dokladů je nesporná, pouze jsem při řešení slohových otázek očekával větší rozptyl v druzích (chybí např. knižní grafika a plakát, užité umění je zredukováno na jeden příklad nábytku a jeden interiér), přičemž by pravděpodobně bylo možné i schematicky ilustračně doprovodit principy kubistické či rondokubistického slohu.

Grafická úprava bakalářské práce vcelku naplňuje požadované standardy, poněkud nezvykle a nestandardně působí odlišení přímých citací pouze kurzívou.

5) Jazyková stránka práce

Jazyková stránka pro mne vykazuje snad největší problém práce. Projevuje se značná nejistota v syntaxi, jednak v samotné výstavbě, jednak, což z toho logicky vyplývá, v uplatnění interpunkce. Rozhodně nepůsobí dobře i některé hrubky, které do textu bohužel pronikly. Na tak klíčovém místě, jako je poslední odstavec závěru, by rozhodně neměla zůstat gramaticky zcela zmatená věta. Nicméně je patrný zájem autorky o přehlednost a srozumitelnost.

6) Závěrečné hodnocení

Ačkoliv se zcela nenaplnilo moje očekávání, podle kterého by se v práci více odhalila dobová společenská response – ať už kladná, jak se asi obecně předpokládá, nebo případně i záporná, zdá se mi, že bakalářská práce obráží dobrý stupeň pochopení toho, co vyžaduje vědecko-teoretický přístup. To je také důvod, proč práci hodnotím jako přijatelnou, ovšem pouze v průměrném pásmu bodů. Nicméně samostatnost až tvrdošijnou, s jakou autorka po celou dobu přípravy pracovala, je rozhodně jejím velkým kladem. Práce vykazuje dostatečnou metodičnost, je napsána v zásadě přijatelně odborným jazykem, správně nakládá s literaturou a pracuje i s obratně využitými vizuálními argumenty.

Práci navrhuji k obhajobě, moje hodnocení je spíše nižší 2, 25 bodů.

Aleš Svoboda, vedoucí práce, 10. 3. 2007